

3. Запорожан В. М. Взаємозв'язок мотивації досягнень та успіхів у навчанні у студентів медичного факультету / В. М. Запорожан, Л. Р. Нікогосян, К. В. Аймедов // Медична освіта. — 2011. — № 2. — С. 108 — 113.

4. Клепцова Е. Ю. Психология и педагогика толерантности / Е. Ю. Клепцова. — М. : Академический проект, 2004. — 176 с.

5. Кліщ Г. І. Професійна компетентність як мета підготовки сучасних лікарів у медичних університетах Австрії / Г. І. Кліщ // Медична освіта. — 2011. — № 4. — С. 32 — 38.

**НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ
НА КАФЕДРІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ**

Дейнега Т.Ф., Свінцицька Н.Л., Рогуля В.О., Гринь В.Г.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Окреслено провідні напрями вдосконалення підготовки медичних кадрів у сучасних умовах. Приділено увагу питанню формування в студентів міцних знань із базової дисципліни «Анатомія людини».

Ключові слова: клінічне мислення, вдосконалення, всебічна підготовка.

Вищі навчальні заклади є осередками, де народжуються і розвиваються перспективні технології майбутнього. Освіта стає головним показником інтелектуального, культурного, духовного, соціального, економічного розвитку суспільства та держави. Тому традиційний процес навчання потребує суттєвої модернізації: студент має вчитися самостійно, адже якість підготовки спеціалістів у вищій школі визначається не тільки обсягом нових знань і навичок, а й здатністю до самоосвіти та творчої діяльності. Це стимулює інновації в навчальній сфері, спрямовані на досягнення провідної мети: студент стає активним співучасником навчального процесу.

Мета медичного вишу в тому, щоб навчити майбутнього лікаря мислити, клінічно мислити. Цей процес має починатися з першого дня перебування студента в стінах медичного ВНЗ. Перший курс – це входження в медицину, пізнання нового, цікавого. Враження, отримані на першому курсі, зберігаються

на все життя. Досвідчений викладач має скористатися цими психофізіологічними особливостями студента. Наведені клінічні приклади потрапляють у благодатний ґрунт, студент отримує нову інформацію та психологічно ставить себе на місце лікаря. Тому підхід до викладання анатомії людини повинен бути всебічним, комплексним, із застосуванням у навчальному процесі, поряд з традиційними, нових інформаційних технологій. При постановці перед студентами завдань підхід до них має бути індивідуальним, із функціональним, практично-професійним, науковим і виховним аспектами. Потрібно створювати умови не лише для підготовки кваліфікованого лікаря, а й для розвитку його особистості, давати можливість студентові розкрити свої потенційні можливості, постійно самовдосконалюватися.

Наш досвід свідчить, що в багатьох студентів відсутня зацікавленість у ґрунтовному засвоєнні знань, але без бажання засвоювати знання, опанувати вміннями й навичками цей процес практично унеможлиблюється. Відсутність бажання вчитися, наполегливості, систематичності негативно впливають на якість навчання, тому викладачеві потрібно знаходити вихід із цього складного, фактично кризового становища. Нині вирішенню цього завдання сприяють оснащення новими інформаційними технологіями, підключення до мережі Інтернет, широке застосування модульно-рейтингової технології навчання, ділові ігри тощо. Як показує практика, впровадження нових підходів до викладання дисциплін, застосовування інформаційних технологій, у тому числі й з виховною метою, має широкі перспективи в поєднанні з традиційними.

До пасивних студентів досвідчений викладач мусить знайти підхід, зацікавити їх своїм предметом, особистим прикладом, посприяти опануванню ними фаховими знаннями, вміннями й навичками. Тут багато залежить від самого викладача, його вміння застосувати індивідуальний підхід з урахуванням властивостей кожної особистості, її можливостей, здібностей сприйняття інформації, вміння спілкування, раціонального розподілу позааудиторного часу, дозвілля. Сучасний викладач мусить уміти навчити кожного студента здобувати знання, створити такі умови, які допомогли б

кожному студентові знайти шлях самовдосконалення, відчутти насолоду від процесу творчості. При цьому диференційований підхід створює сприятливі умови для творчості студентів.

Активізації навчального процесу й поглибленню знань студентів сприяє їх участь у навчально-дослідній роботі. При вивченні предмета „Анатомія людини” дієвим є залучення студентів до роботи студентського науково-дослідного гуртка (СНДГ) кафедри.

По-перше, готуючи доповіді на засідання гуртка, студенти більш поглиблено вивчають матеріал, використовуючи велику кількість додаткової наукової літератури, користуючись Інтернетом, засвоюють правила складання бібліографічних покажчиків, що значно розширює їхній кругозір. По-друге, при роботі над виготовленням анатомічних препаратів виробляються практичні навички. Підкреслимо, що підвищення зацікавленості вивченням предмета в студентів спостерігається після того, як на засіданнях СНДГ вони бачать роботи своїх однокурсників, ознайомлюються з ходом і методикою виготовлення препаратів, отримують інформацію про їхню наукову та навчальну цінність.

Окреме місце в роботі СНДГ кафедри відведено профорієнтації серед студентів. На засідання гуртка ми запрошуємо практикуючих лікарів різних спеціальностей, які розповідають про специфіку своєї роботи. Слід зазначити, що подібне спілкування позитивно впливає на ставлення студентів до майбутньої професії.

Усе це сприяє тому, що студенти беруть активну участь у студентських наукових академічних і міжвишівських конференціях і конкурсах. Це сприяє глибокому засвоєнню ними програмного матеріалу дисципліни, про що свідчать неодноразові призові місця, здобуті на наукових конференціях і Всеукраїнській олімпіаді з анатомії.

У педагогічній практиці широко застосовуються ігрові методи навчання. Викладачі кафедри активно застосовують метод «гри в слова». Ідея гри полягає в тому, що перший студент називає анатомічний термін, а наступний студент

підбирає термін на літеру, якою закінчується перше слово. Наприклад: *singulum* → *membrum* → *manus* → *sulcus* і т.і. З метою ускладнення задач рекомендується проводити гру з певної тематики: кісткова система, череп, м'язова система, внутрішні органи і т.д. Під час гри не лише перевіряються знання студентів з анатомії, а й визначається загальний рівень розвитку, вносяться корективи у вимову терміна: правильність закінчення, наголос. Така гра може займати не більше 5 хв. навчального часу і повністю замінити фронтальне опитування. Такі заняття оживляють атмосферу в навчальній кімнаті, спонукають студентів повторити пройдений матеріал.

Окрім вказаного методу, застосовуються й інші: складання кросвордів, рольові ігри, коли студент представляє певну систему чи орган і можна простежити взаємозв'язок між іншими органами і системами etc. Вид навчальної гри повною мірою залежить від фантазії викладача й активної участі студентів.

Щорічно для поглиблення знань з анатомії людини на стоматологічному і медичному факультетах проводимо анатомічний „Брейн-ринг” і «Анатомію з гумором».

Отже, провідні напрями вдосконалення підготовки медичних кадрів спрямовані на те, щоб у студентів формувати міцні, базові знання з анатомії людини, які будуть у повному обсязі застосовуватися на клінічних кафедрах, при написанні «Крок 1» і зрештою забезпечать якісну підготовку студентів – майбутніх лікарів.

Список використаної літератури

1. Глобалізація і Болонський процес: проблеми і технології : кол. моногр. — К., 2005.
2. Білоус В. Т. Основи організації та викладання у вищій школі / В. Т. Білоус, Л. І. Горюнова. — Ірпінь, 2001. — 190 с.
3. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: навч. посібник / С. Г. Карпенчук. — К. : Вища школа, 1997. — 304 с.

4. Кобзар О. Б. Дидактична роль нових інформаційних технологій у загальному процесі вищої медичної школи / О. Б. Кобзар // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. ; ред. кол.: В.О.Зайчук (гол. ред.). — К. : НМЦ ВО, 2002. — Вип. 32. — С. 89 — 96.

5. Кочубей О. О. Новітні телекомунікаційні технології як основа впровадження в освітній процес / О. О. Кочубей, С. В. Чернишенко // Сучасний стан вищої освіти в Україні: проблеми та перспективи : тези доп. Всеукр. наук.-метод. конф. — К. : ВЦ „Київський університет”, 2000. — С. 206 — 208.

6. Кремень В. Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації (факти, роздуми, перспективи) / В. Г. Кремень. — К. : Грамота, 2003. — 216 с.

7. Мазепа Х. Особливості професійно-педагогічної підготовки медичних працівників / Х. Мазепа // Вісник Львів. ун-ту.- Серія педаг. — 2009. — Вип. 25, Ч. 3. — С. 191 — 196.

8. Мельник Л. П. Сучасний студент: проблеми і перспективи / Л.П.Мельник // Нові технології навчання : [наук.-метод. зб.]. — К. : Наук.-метод. центр вищої освіти, 2003. — Вип. 35. — С. 131 — 141.

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ КАДРІВ ПРИ ВИВЧЕННІ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Джадан О.І.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Розглядається проблема використання інноваційних методів і прийомів навчання у вищій школі при вивченні суспільно-гуманітарних дисциплін.

Ключові слова: інновація, суспільно-гуманітарні дисципліни, методи і прийоми навчання.

Основа діяльності викладача у виші, на думку британського методиста К.Кеннона, полягає в тому, щоб навчити студентів, як відкривати нові факти, що стосуються суспільства і своєї позиції в ньому [6]. У зв'язку з цим проблема використання інноваційних методів навчання при вивченні дисциплін